

Hodnocení: 2 body – ne moc srozumitelné, ne moc přesné

Věda, technologie a politika

Zuzana Lenhartová

Shrnutí k textu č. 10

Collins, Harry M., Evans, Robert (2002): The third wave of science studies: Studies of expertise and experience. Social Studies of Science, 32 (2): 235-96

Alternativní název: Třetí vlna vědních studií – konec rozhodování mezi expertízou a demokracií?

Shrnutí:

Autoři se v tomto textu pokoušejí o **načrtnutí** směru, kudy by se mohla v dnešní době ubírat vědní studia, skrze návrh třetí vlny vědních studií – SEE (Studies of Expertise and Experience).

Druhá vlna vědních studií poukázala na to, že **rozhodování** o technických problémech v politice probíhá mnohem rychleji, než **vytváření** vědeckého konsenzu ohledně daného tématu. To v kombinaci s přísným **oddělováním** vědecké a laické expertízy vede k nelegitimnosti politických **rozhodnutí**, která jsou bez vědeckého **potvrzení** daného **rozhodnutí** jako správného vnímána jako autoritativní a nepodložená. Druhá vlna tento problém řeší **relativizací** vědy jako jediného legitimního zdroje **rozhodování** a **podporou** demokratizace **rozhodování**. To ale podle autorů přináší problém – jak daleko by měla sahat možnost laické veřejnosti podílet se na technických **rozhodnutích**? Demokratizace s sebou může přinášet zásadní komplikaci – o technických problémech budou rozhodovat i lidé, kteří k tomuto **rozhodování** nemají dostatečné znalosti, a mohou se tudíž často mýlit.

Řešení by měla přinést třetí vlna vědních studií, která se nepokouší druhou vlnu nahradit, ale spíše rozvinout a vyřešit její nedokonalosti. Zdrojem **rozhodování** by podle ní měla nadále být expertíza, ovšem poněkud rozšířená – k oficiálnímu **oprávnění** na základě certifikátu přidávají autoři expertízu na základě zkušeností. Zároveň autoři rozdělují expertízu na kontribuční, která umožňuje přispět novými vědeckými poznatky, a interakční, která umožňuje **využití** podobného jazyka a vzájemné **porozumění** v diskuzi. Navrhují vznik institucí, které by sbližovaly výše uvedené typy expertíz, a tím umožnily **kombinování** různých **vědění** a kvalitnější **rozhodování**.